

Handläggare
Hillevi Andersson
Telefon: 08-508 23 329

Till
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd 2015-04-23

Våld i nära relationer hos personer med funktionsnedsättning

Remissvar till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till Kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
Stadsdelsdirektör

Ingrid Widebäck
Avdelningschef

Sammanfattning

HSO i Stockholms stad har i en skrivelse till kommunstyrelsen föreslagit att staden i budget och övriga styrdokument tydliggör funktionshinderperspektivet vad gäller arbetet mot våld i nära relationer samt att staden verkar för att kvinno- och brottsofferjourer är mer tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Vidare föreslår HSO att stadens stöd till brottsutsatta personer med funktionsnedsättning ökar och att funktionshinderaspekten ska beaktas i allt brottsförebyggande arbete.

Förvaltningen instämmer i samtliga av HSO:s förslag och menar att det i sammanhanget är viktigt att det tydliggörs att personer med funktionsnedsättning inte är en homogen grupp, våldet kan yttra sig på olika sätt beroende på typ och grad av funktionsnedsättning. Förvaltningen ser ett behov av att staden ökar sin tillgänglighet för våldsutsatta personer med funktionsnedsättning både vad det gäller stöd- och skyddsinsatser och informations- och kommunikationsmaterial.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid avdelningen för social omsorg i samråd med rådet för funktionshinderfrågor. Information till de fackliga organisationerna lämnas vid samverkansgrupp den 7 april och till rådet för funktionshinderfrågor den 16 april.

Bakgrund

Kommunstyrelsen önskar få kommunernas ställningstagande gällande de förslag som framförs i en skrivelse från HSO (Handikappföreningarnas samarbetsorgan) Stockholms stad varför en remiss har skickats till stadsdelsnämnden för besvarande. Remisstiden sträcker sig till den 29 april 2015.

Ärendet

HSO anför i sin skrivelse att en viktig fråga som tas upp i stadens budget 2015 är nämndernas arbete med att motverka våld i nära relationer. Den grupp som särskilt pekas ut som utsatt är kvinnor. Män i relationer med kvinnor och personer i samkönade relationer nämns också. En grupp som dock inte nämns är personer med funktionsnedsättning trots att denna grupp enligt mätningar i högre grad än andra personer är utsatta för våld i nära relationer.

HSO föreslår i sin skrivelse att:

- Staden i budget och i övriga styrdokument tydliggör funktionshinderperspektivet vad gäller våld i nära relationer.
- Staden har med bakgrundsvariabeln funktionsnedsättning och redovisar resultatet i undersökningar, bland annat trygghetsmätningen.
- Staden verkar för att kvinnojourer och brottsofferjourer är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning.
- Staden ökar sitt stöd till brottsutsatta personer med funktionsnedsättning och att funktionshinder-, genus-, barn-, ålder- och mångfaldsperspektiven ska beaktas i allt brottsförebyggande arbete och kvinnofridsarbete som staden bedriver.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen har ett team mot våld i nära relation som stödjer personer som är utsatta för eller utövar våld i nära relationer. Teamet vänder sig till alla målgrupper, även personer med funktionsnedsättningar. I samarbete med beställarenheten funktionsnedsättning och förvaltningens utförarenheter inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning erbjuder teamet mot våld i nära relation stöd och insatser till våldsutsatta personer med funktionsnedsättningar. Även förvaltningens verksamheter som

dagligen möter personer med funktionsnedsättning, som till exempel gruppboendestäder och dagliga verksamheter, arbetar medvetet med att förebygga våld i nära relationer för sin målgrupp. Det kan till exempel handla om att erbjuda brukarna samtalsgrupper om sex och samlevnad, om gränssättning och om vad våld i nära relation kan innebära.

Förvaltningen ställer sig positiv till HSO:s förslag om att i budget och övriga styrdokument tydliggöra funktionshinderperspektivet vad det gäller våld i nära relationer. Förvaltningen menar att det är viktigt att det tydliggörs att personer med funktionsnedsättning inte är en homogen grupp. Förvaltningen anser att det är viktigt att det också tydliggörs att våldet mot en person med funktionsnedsättning av olika anledningar kan vara mer osynligt. Dels kan våldet yttra sig på ett annat sätt, till exempel kan våldet vara riktat mot funktionshindret och dels kan den utsatte på grund av sin funktionsnedsättning leva isolerat och vara mer beroende av sin partner för vård och omsorg. Det kan också vara så att brottsoffret på grund av en intellektuell funktionsnedsättning i vissa fall inte uppfattar sig vara utsatt för relationsvåld. Förvaltningen anser att det är viktigt att även tydliggöra att beroendet, osynligheten och sårbarheten gör målgruppen särskilt utsatt och att utsattheten varierar med andra faktorer, såsom ålder, typ och grad av funktionsnedsättning.

Förvaltningen instämmer i HSO:s förslag att i mätningar som till exempel trygghetsmätningen ta med bakgrundsvariabeln funktionsnedsättning för att få en bild av omfattningen i staden. Det är mycket viktigt att denna problematik synliggörs för att till exempel kunna anpassa stadens insatser efter de behov som finns.

Förvaltningen håller med HSO om att kvinnojourer och brottsofferjourer ska vara tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen tycker att det bör tydliggöras att tillgänglighet på kvinno- och brottsofferjourer inte enbart bör handla om tillgängliga lokaler utan också om tillgång till anpassad information och alternativ kommunikation. Det är också viktigt att stadens olika stödinsatser som, till exempel skyddade boenden, är anpassade för olika typer av funktionsnedsättning.

Förvaltningen ser ett behov av att staden ökar sin tillgänglighet för våldsutsatta personer som har intellektuella funktionsnedsättningar till exempel genom att stadsövergripande ta fram samtalsstödsmaterial, anpassad utredningsmaterial och lättläst

information. Många personer som har intellektuella funktionsnedsättningar har svårt att förmedla vad de varit med om och kan behöva bildstöd för att kunna berätta.

Förvaltningen anser också likt HSO att staden bör öka både stödet och det förebyggande arbetet vad gäller våld i nära relation hos personer med funktionsnedsättningar. I och med att våldet mot personer med funktionsnedsättning i hög utsträckning kan vara osynligt anser förvaltningen att det förebyggande arbetet bör inriktas på att synliggöra och öka möjligheterna till att upptäcka det våld som förekommer. För att öka möjligheterna till tidig upptäckt av relationsvåld behöver personal som dagligen möter personer med funktionsnedsättning ha kunskap om tecken på relationsvåld samt även ha kompetens att bemöta den utsatte för att stödja och motivera till att ta emot professionellt stöd.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Bilagor

Remissunderlaget finns att läsa på www.insynsverige.se/stockholm under Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, sammanträde 23 april 2015.